

■ OR DA LA VITA DA LUDMILLA CAHENZLI

Ils Turitgais èn intgantads da l'urs – ch'è lunsch davent

L'urs avant porta n'han lins betg gugent. Els urs ch'èn lunsch davent apprecieschan ins sa-po-quant-fitg. Questa tesa vegn da mai, Ludmilla Cahenzli. Ella sa basa sin brevs da lecturs en gasettas turitgaisas.

Il zercladur ha in schurnalist turitgais scrit: L'urs è avant porta, el vegn prest en Svizra. Per ina giada ha in schurnalist turitgais schizunt gi raschun. Il schurnalist ha cità en ses artigel persunalitads da la Val Müstair. Els blers han ditg ch'els vessan plaschair da visitas dal brin. Ma duas personas han fatg valair resalvas. Ellas han proponì da chatschar davent il schani, u da schliar il problem a moda sumeglianta sco en il Vallais cun il luf.

Il luf vallesan è daventà l'unfrenda d'in dischplaischivel accident cun in crieu da naiv, uschia la versiun uffiziala. La versiun inuffiziala: Ins ha gidà suen-

ter tar il dischplaischivel accident. Las propostas ord la Val Müstair han irrità intgins lecturs turitgais. Tut grittentà han els scrit brevs da lecturs e mussà consentiment per il pauper urs. Per ils primitivs chatschadurs e purs, che na pon gnanca quì in pitschen tschut ad in urs fomentà, cun lezs han ils lecturs lavà hutlas.

Ils Turitgais han pia coga l'urs en Val Müstair. Ma! Co tractan els ils urs avant l'atgna porta. La resposta: Fitg mal.

Questa stad popoleschan tschients d'urs en tuttas colurs la citad. Ins chatta els sper via, en streglias e sin plazzas. Els han conquistà la citad grischa cun color e fantasia. Ed ils burgais? Lezs sa vilentan mordio. Els urs vegnan sprepschads. En brevs da lecturs sa stgandalescha il pievel: «Kitsch!» Corifeas ord la cultura datta intervistas e discurren da «contami-

naziun optica». Auters te man ch'els uffants – lezs han da narr plaschair ch'i vegn finalmain ina giada purschì ad els instge sin las vias nivas da Turitg – degenereschian culturalmain, sch'els vegnian en contact cun ils urs charins.

Sche vus dumandais mai: S'ils urs ma plaschan enorm bain. Sch'jau sun sin visita en la citad e ves'in urs, hai jau adina quaidas dad ir vitiers e da guardar co l'urs è colorà davostiers.

Jau ma pos dentant imaginar: Sch'jau giess uss a spass en il parc naziunal ed inscuntrass là casualmain il vair urs, na vess jau betg exnum mirveglias da contemplar anc la part davos dal pruoder. Lura faschess jau chommas per vegnir uschè svelto sco pussaivel giu dal plaz. Pertge mia tesa funcziunescha per il solit gea era tar mai: Sulet in'urs ch'è lunsch davent pon ins apprecieschar da tut cor.

Ina dunna cuntempla l'urs ch'è arrivà la fin d'emna passada en Svizra e che sa chatta dapreschent en la regiun dal Pass dal Fuorn.